

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

„Az ország bizalma“

Csak úgy buzog, omlik Tisza István felé. Nincs az az istenáldotta nap, hogy innen vagy onnan, valamelyik vármegyéből vagy városból ne röpülne az „ország meg mentője“ felé a „mélyseges, meleg szeretet és a tántoríthatlan bizalom“.

Mindenki tudja, hogy az „ország bizalma“ alatt egyes vármegyei és városi törvényhatósági bizottság munkapárti többségének a „bizalmát“ kell érteni. Azzal is tisztában van mindenki, hogy micsoda erős fundamentumon is áll ez a „tántoríthatatlan“ bizalom és hogy mi ennek az értéke!

Elég ha azt tudjuk, a mit már mindnyájan tapasztalhattunk, hogy nem volt még olyan kormányza ennek az országnak, amely iránt a vármegyei és városi törvényhatósági bizottságok többsége ne viseltetett volna ép ilyen nagy bizalommal. E többségek előtt mindegyik kormányelnök és mindegyik miniszter kolosszális államférfiu, a kit kocsiszámra illet a babér sva-kitóan vesz körül minden dicsőség.

Azt is tudjuk már, hogy ugyanez a többség kutyába se veszi, fumi-gálja, piszkolja, sőt le is köpködi ugyanazokat a nagy államférfiakat, mihelyt ezek bucsznak a - kormányelnökségtől s kipotytyantak a miniszteri székből.

Az utóbbi évtizedek alatt hány kormányelnök és hány miniszter tapasztalhatta már e többségnek ezt a „tántoríthatatlan“ bizalmát. Ugyanez a többség dicsőítette Wekerlét, Kossuth Ferencet, Andrássy Gyulát, Darányi Ignácot, meg a többi az újabb időkben s Bánffy Dezsőt, Szapáry Gyulát, meg a többi a régebbi időkben. Mikor aztán mindezek már nem voltak hatalmon, ugyanez a többség - már a második nap - mintha azt se tudta volna róluk, hogy még előző nap is ugyanők csuszta-kasztak szolgai módon e térfiak előtt.

Ki ne emlékezne Bánffy Dezsőre, mikor hatalmon volt, nem volt ez a „mindig kormánytöbbség“ soha alázatosabb, lelkesebb és kormányelnökéért odaadóbb többség s pár hére, hogy felülről elbukott a miniszterelnök, ugyanez a többség senkit még annyira nem gyalázott s nem rágalmazott, mint ezt a - Bánffy Dezsőt.

Avagy a koalíciós miniszteriumból, ki volt derekabb kedvence ennek a többségnek, mint éppen

Andrássy Gyula, a belügyminiszter, s ki az a kire ma legtöbb gyalázkodást szórnak, mint ez az Andrássy, aki - persze - most már nem miniszter.

Ennyit ér s ilyen ez a vármegyei s városi törvényhatósági többségi - bizalomszállitás, arcképfestés, meg diszpolgári oklevéladás, amellyel most Tiszát is körülhullámozza.

Ennyit fog érne mindaddig, a míg a mai rendszer uralma tartja fenn e bizottságok mai szervezétét.

Micsoda „harakirit“ végez majd ugyanez a többség, mikor nem is olyan soká törölni fogja ezt a bizalmat, Tisza diszpolgárságát és üléstermében fal felé fordítja a most megfestett arcképet.

Mert ez is következik. Ha nem is előbb, de két esztendő múltán bizonyosan eljön. Mert hogy a Tisza uralom nem tart tovább, mint legfeljebb csak az általános választásokig, ezt még Tisza is jól tudja.

Akkor aztán éppen ez a többség, mely most a Tisza ünneplésében legelől törtet, éppen ez a többség fogja ugyanőt legelőbb - megtagadni.

Ne beszéljünk az „ország bizalmáról“. Az országbizalma vagy bizalmatlansága egészen más fajta. Mindig önzetlen és mindig becsületes. Nem a szolgák s nem az önző törölkök, hanem a közérdeket őrző és a közérdekért élő tömegek bizalma: ez az igazi ország bizalma.

A vármegyei és városi törvényhatósági bizottsági többségek bizalma pedig nem ilyen bizalom. K.

- Tanulmányutak a ménesbirtokokra. Az állambirtokok megtekintésére egyre élénkül az érdeklődés, egyesületek és gazdakörök, de a külföldi gazdák is tömegekben látogatják és tanulmányozzák az ott végbemenő gazdálkodást. Mivel ezek a tanulmányutak gyakran zavarólag hatnak a gazdaság vezetésére, Ghillány Imre báró földmívelésügyi miniszter indokoltan látta, hogy e gazdasági szemlék idejét a tavaszi és őszi időre korlátozza. Illetékes helyről közlik, hogy július huszadika és szeptember elseje közötti időben, az akkor folyó gazdasági munkálatok zavartalan-sága érdekében, a kincstári birtokokra látogatási engedélyeket jövőben nem adnak.

A balkáni véres háború.

A várnai véres mars.

A cár fel van háborodva. - Tovább harcolnak a szerbek és bolgárok. - A román hódítás. - A fegyverszünet feltételei. - Bulgária válság előtt.

Románia még mindig a bizonytalanság kérdései között mozog. Román újságok azt írják, hogy Románia Bulgária elvesztett hegemóniáját szerzi meg magának Szerbiával szemben s elég erős, hogy azt Szerbiával szemben is megszerze. Akciója épp ezért nem a slavismusnak, hanem a hármasszövetség politikájának kedvez. Oroszország békefáradozásának is éppen az a célja, hogy a balkán hegemoniát elfüsse Szerbia kezéről, hogy azt Szerbia a maga számára megtarthassa. Hogy így igaz-e: arról néhány nap múltán meggyőződhetünk. De tény, hogy a monarchiánk Románia akcióját jóakaratu támogatásban részesíti.

Mai híreink a következők:

A Várnai véres mars.
Bukarestből érkezett jelentés szerint a román csapatok, amelyek Várna felé nyomulnak előre, véres akadályokra bukkantak. Többköz-segben ugyanis elsáncolták magukat a parasztek és a masirozó román katonákra tüzelnek. A román tiszteknek nagy erőfeszítéssel sikerült csak visszatartani a katonákat a tüzelés viszonzásától.

A cár fel van háborodva.
A pétervári bejelentett minisztertanács Kokowcew miniszterelnök vezetése mellett zajlott le. Sasonow külügyminiszter beszámolt a balkáni helyzetről és az orosz balkáni követek jelentéseiről. A cár a végletekig fel van háborodva azon, hogy Szerbia és Görögország még mindig késlekednek az orosz közvetítésre adandó válasszal. Oroszország az államoktól, a jövőben minden támogatását és jóakarátát megvonja. A pétervári bankok Szerbiának és Görögországnak többé semmi hitelt nem nyújtanak és ezért maradt el az orosz Vöröskeresztnek Szerbiába és Görögországba való kiküldése is.

Tovább harcolnak a szerbek és bolgárok.

A politika szerint a harc tovább tart. Kisztezdnsilnél négy nap óta

szakadatlanul nagy harcok folynak. A bolgárok makacsul védekeznek állásaikat és a támadó szerb hadoszlopoknak eddig még nem sikerült döntő előnyre szert tenni. A Mali Journal szerint újabb behívások történtek, amiből a háboru folytatására lehet következtetni. Hír szerint nagy csata várható. A lap azt hiszi, hogy a bolgárok halogató magatartása csak azt célozza, hogy lehetségessé váljék a bolgár főhaderők összevonása. Szerbiával, tekintet nélkül a románok bevonulására.

A román hódítás.
Hivatatosan közlik, hogy a román lovasság e hónap tizenharmadikán ellenállás nélkül megszállta Dobrics és Balcsik városokat. Ugyaneznap reggel erős gyalogsági, lovassági és tüzérségi csapatok, melyek Vejeniben töltötték az éjszakát, megszállták Turtukáját. A régi határ és a Turtukája - Dobrics - Balcsik terület tehát teljesen a románok kezében van, a kiknek semmi veszteségük sem volt.

A fegyverszünet feltételei.
Neklyudov orosz követ vasárnap hivatalosan közölte bolgár kormányval Szerbia és Görögország nevében, hogy Szerbia elfogadja a hadműveletek megszüntetését, ha a megszállott területeken kívül fegyverszünet idejére Kocsánát kapja, Görögország pedig abban az esetben, ha Bulgária átengedi neki a megszállott területeken kívül a Szajoniki, Szerz-Orfano háromszöget. Az orosz követ a válasza nagyvannolc órai időt engedett, amely ma kedden délben jár le.

Bulgária válság előtt.
A szorongatott Bulgária hajlandó a régi szövetségeseknek megadni a kért területi engedményeket, sőt Románia katonai akciójának sem áll még mindig útjában. Szerbia, mely pár nap előtt még olyan harcias hangokat hallatott, ugyancsak késznek nyilatkozott a bolgár meghatalmazottakkal tárgyalásba bocsátkozni.

A balkáni kavargásban bizonyára feltűnést keltő egy előkelő olasz lap ama híre, hogy olaszország monarchiákkal egyetértőleg interveniálni fog a román kormányval, hogy állítsák meg a románok a katonai előrenyomulást. Bulgáriát a háboru kudarcai válság elé sodorták. Hogy milyen fölfordult a helyzet Szófiában, az onnan érkező kalandos hírek bizonyítják. E hírek szerint Ferdinánd király titokban elhagyta fővárosát.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém értesíteni az igen tisztelt vásárló közönséget, hogy a főtéren levő

rőfös és divatáru üzletemet

ugyanabban az épületben, a volt Papp Zoltán-féle helyiségbe helyeztem át. Egyszersmind újonnan átalakítva, a legújabb és a legjobb árukkal rendeztem be üzletemet.

Az igen tisztelt vevőközönség szives pártfogását és bizalmát kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Kovács József.

A POLITIKA HIREI.

Megyei tisztviselők az államosítás ellen. Ismét miniszterváltás.

Nem a gravamenekkel előhozakodó politizálás, hanem a kenyér kérdése már legközelebb szembeállítja a vármegyéket a kormánnyal. Mint Tisza István gróf bejelentette, a kormánynak az a szándéka, hogy mielőbb megvalósítja a közigazgatás gyökeres reformját és ezzel együtt államosítja a vármegyei tisztviselői kart. Az államosítás nyaktilója fenyegeti tehát az autonómiát, a nemzeti jogok erősségét, amelynek kapuinál annyi heves küzdelem viharzott. Ez a törekvés vakmerő támadás a nemzet szempontjából, de egyúttal kenyérkérdés a tisztviselőkre nézve, akik felismerték érdekeik veszedelmezését, csatasorba állanak a kormány államosító szándékával szemben.

Az 1912. évi ötvenhetedik törvény cikk kivételes pozíciót biztosít a megyei tisztviselők számára. Megadja annak a lehetőségét, hogy helyben lépjenek elő. Egy szolgabíró például anélkül, hogy főszolgabírónak megválasztanák, bizonyos várakozási idő után belekerül a magasabb fizetési osztályba.

Olyan előny ez, amit a törvény még a bíróságnak sem biztosít, mert a bíróságnál kontingentálva van a magasabb állások száma. Az államosításnak rögtönös következménye lesz, hogy ezt a törvényt eltörlik, mert különben az állami tisztviselők valamennyi ága megkövetelné a maga számára a helyben való előlépést. A megyei tisztviselők számára nem marad meg sem a helyben való előlépés, sem a várakozási idő. Ezenkívül egyes következőse lesz az államosításnak az áthelyezés.

Amikor tehát a kormány államosítani akar, egyenesen a megyei tisztviselők érdeke ellen fordul. Ezeket a most fenyegetett előnyöket a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesülete vitta ki hosszú küzdelemmel a megyei tisztviselői kar számára.

Az egyesület éppen azért következetesen ellene van az államosításnak s a gyanús közigazgatási reformnak.

Most aztán néhány zólyommegyei kormánypárti ember kilépett az egyesületről azzal az indoklással, hogy nem akar tagja lenni olyan egyesületnek, amely nyílt frontot csinál a kormánnyal szemben. A nagyjelentőségű kérdéssel dr. Horváth József, a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének elnöke ezt mondotta:

— Az egyesület és hivatalos orgánuma a Vármegye kimutatta és megértette a köztisztviselőkkel, hogy anyagi szempontból rájuk nézve nagyon kevés az államosítás. Ami a zólyomi kilépéseket illeti, meg kell jegyezni, hogy csupán három kezelt, két írrok, egy irodatiszt, egy árvaszéki ülnök lépett ki az egyesületből, de sem az alispán, sem a főjegyző, sem a főszolgabírók nem találták ezt szükségesnek.

A vármegyei tisztviselői karának csak elenyészően csekély része óhajtja az államosítást. Ezek azt remélik, hogy a reformmal nem jár majd együtt áthelyezés. Ebben csalódnak az államosítók. Tudja ezt a tisztviselői kar, amely érdekei védelmében sikra száll a kormány gyanús és nemzetellenes szándékával szemben.

Ma megtörtént a miniszterváltás: a hivatalos lap közli Beöthy Lászlónak a kereskedelemügyi miniszter állásától való felmentését és utódjának Harkány János bárónak kinevezését. A miniszterváltás aktái ezzel lezáródnak, de a következményei csak ezután következnek.

Napok óta nagy izgalom és bizonytalanság uralkodik a kereskedelemügyi miniszteriumban. Fogalmuk sincs róla az embereknek, hogy mi lesz? Az új minisztert nem ismerik, intencióival nincsenek tisztában, mint egy nagy kérdőjel meredezik rájuk Harkányi báró személye. — A hivatalos lap három királyi kéziratot közöl ma. Az első Tisza István grófhhoz szól és a miniszterváltást közli. Utána következik a Beöthyhez adresszált kézirat. Aztán a harmadik kézirat, mely az új csillag ragyogását jelenti.

Harkányi báró tegnap már letette az esküt a király kezébe, holnap vagy holnapután átveszi a miniszterium vezeését.

Kiujult a marosi árvízveszedelem.

Ujból veszedelmesen árad a Maros — Pusztulás a csanád-megyei falvakban — Mindenki mentse meg a mi még megmenthető.

A nagy istencsapás újraéledt. Alig ocsudtunk fel az árvíz pusztító hatása alól, alig hittük, hogy talán kedvezőre fordul már az időjárás, elhajtva felőlünk a vészes fellegeket, midőn ma újabb áradásról, újabb veszedelemről értesítenek bennünket. A Maros ujból és pedig veszedelmesen árad.

A folyamnépesség s a marosmenti községektől nyert értesítés szerint ez az újabb áradás arányában és méreteiben sokkal veszedelmesebb mint az eddigi volt.

El kell készülnie lenni Makó város lakosainak arra, hogy úgy lehet már holnap a Maros ujból kiönt s még azokat a részeket is elönti, amelyeket eddig megkímélt.

Az aradi folyamnépesség jelenti, hogy a nagy áradás ma éjjel, legkésőbb pedig holnap délelőtt érkezik Makó alá. A csanád-megyei marosmenti községek mind-egyikéből már ma délután áradást jelentettek. Így Apátfalva községből azt jelentették lapunknak, hogy a Maros árja 10 centiméterrel nőtt. Az Apátfalván előntött területek nagysága meghaladja az 1300 katasztrális holdat s körülbelül százötvenezer korona kárt okozott a lakosságnak.

Nagylakról szintén 10 centiméter ujból áradást jelentenek. A hullámter itt is víz alatt áll.

Magyarcsanádon 12 centiméterrel nőtt a Maros árja. Több mint ezer hold itt is víz alatt áll. A kár itt több mint negyedmillió koronára rug.

Makón természetesen nagy izgalmat keltettek ezek a hírek a károsult lakosság körében, különösen fokozta az izgalmat, hogy a délelőtti órákban távirat érkezett Galambos Ignác dr. polgármesterhez, melyben azt jelentették, hogy Lippát és Dévát elöntötte az ára-

dás s a Maros árja Makót is veszéllyel fenyegeti.

Ezen híradás vétele után Galambos Ignác dr. polgármester azonnal kidoboltatta, hogy a hullámter birtokosai és bérlői azonnal szedjék le a hullámteren levő termésüket s, mentsenek meg mindent ami még megmenthető. A szegény akósság azonnal kisetelt s hozzáfogott termése leszedéséhez. Szomorú, nagyon szomorú szüretelés volt ez... Félig vízben, félig sárban történt.

A Maros makói vizállása ma, 402 centiméter a rendes vizálláson felül. A Maros egyébként már ismét kilépett medréből.

Makó lakossága tehát legyen előkészülve erre az újabb veszedelemre, melyet megadással és egy jobb jövőbe vetett bizakodó reménnyel kell elviselnie.

Jönnek a színészek.

Augusztus elején megnyílik a színház.

Kellemes hírral kedveskedünk a makói közönségnek. Vége szakad a végtelen nyári unalomnak. A jövő hó elején megnyílik a Hollósy Kornélia színház. Bevonul Nádasy színtársulata, ez a kellemes, kedves, derűs gárda, hogy jó pár héten keresztül a legnemesebb művésztel szórakoztassa Makó közönségét.

Nádasy József kitűnő színtársulata a legjobban felkészülve jön Makóra. Az őszi szezonban, mely augusztus elején kezdődik, a legújabb s a legnagyobb sikerű ujdonságokat adj elő a Nádasy társulat.

Személyi tekintetekben is igen változatosnak s érdekesnek ígérkezik az új szezon. Az ujonnan szerződött tagok itt Makón fognak először fellépni, s mint értesülünk oly elsőrendű agokat szerződött Nádasy direktor, hogy a makói közönség legnagyobb tetszését fogják kivívni.

A színházi szezon megkezdésével egyébként ma foglalkozott a megyei színházygályolító bizottság s egyhangulag hozzájárult Nádasy József színházygályolító azon előterjesztéséhez, mely szerint az őszi színi szezon augusztus elején megkezdődjék.

Ugy hát reményünk van arra, hogy legközelebb újra megélénkül a mi csöndes városunk. Jönnek a színészek s bevonul Makóra a jókedv s a vidámság.

Elhalálozás

folytán Pitvaros községben a főtéren egy 1600 négyzetű területen épült uri lakóház, melyben 30 év óta fűszer és vegyes kereskedés van, magtárral pincével különféle gazdasági épületekkel nagy gyümölcsös kerttel szabad kézből örökön eladó. Felvilágosítást ad Geiringer Károly Makón.

Jókarban levő nagyobb könyvszekrényt

megvételre keresek. Cim a kiadóhivatalban.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Julius 16. Szerda Róm, kath. Henrik, Protestáns Henrik, Gör. kath. Julius 1. Napról 4 óra 15 perokor, nyugszik 7 óra 55 perokor. Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható: Tulnyomóan száraz idő várható további hőemelkedéssel. Sürgönyprognózis: Melegebb, száraz. Déli hőmérséklet: 23. 5 C.

— A polgármester Budapesten. Galambos Ignác dr. polgármester ma Budapestre utazott, hogy a földmivélsügyi miniszterrel a halomgyucsuci erdővásárlás ügyében tárgyaljon.

— Mezőhegyes község megkeresése. Mezőhegyes község hordójelző hivatali akar felállítani és tudatja Makóváros polgármesterével, hogy a makói hordójelző állomás tanúmányozása végett a napokban egy megbízottja érkezik Makóra, kinek támogatását kéri a község.

— Megrepedt vízvezeték. A Korona kávéház és a Bakos sétány közötti téren valamelyik földalatti vízvezeték megrepedt és a víz folyton szivárog a föld felületére. A rendőrhatalóság ez okból átirt a polgármesteri hivatalhoz, hogy a csatorna kijavítása iránt haladéktalanul intézkedjék. A polgármester az ügyet kiadta intézkedés végett a mérnöki hivatalnak.

— Eljegyzés. Dr. Vidor Rezső polgármesteri fogalmazó eljegyezte Kemény Cornéliát, Kemény Bélának, a Korona kávéház és szálló tulajdonosának kedves és szép leányát.

— Jó lesz vigyázni az ötkorónásokra. Makó városában mostanában igen sok hamis ötkorónást hoznak forgalomba. Ugy látszik valami ügyes pénzhamisító banda működik, mely ezt az egész vidéket elárasztja hamis ötkorónásokkal. Jó lesz, ha a közönség vigyáz s megnézi jól az 5 korónás pénzdarabokat. Különösen jól felismerhető a hamis pénz, színéről, csengéséről és a peremébe vésett körirataról. Aki mindenesetre jól vigyáz aligha fog becsapódni.

— Házasság. Wittig Ödön pénzügyőri biztos f. hó 17-én csütörtökön délelőtt 11 órakor tartja esküvőjét a gör. kath. templomban Major Valéria urleánnyal, Major Irén gazd. szaktanítónő hugával. Az esketés szertartást Major György Sajtényi esperes plébános (a menyasszony bátyja) és Tyra Sándor belényosi püspöki kántor végzi.

— Az állatorvosok fizetésrendezése. A helyhatósági állatorvosi állásokat a törvényhatóságok ez idő szerint 1888. évi VII. törvény cikk alapján, szabályrendelettel uton szervezik. Nem tekintve azt, hogy ezek a szabályrendeletek nem tartalmaznak az állatorvosi szolgálatra nézve egyöntetű intézkedéseket, a legtöbb az illetményeket úgy állapítja meg, hogy e járandóságok nem egyeztetethetők össze az állatorvosok főiskolai képzettségével és az általuk végzett fontos állategészségügyi és közegészségügyi (húsvizsgálat) teendőkkel. Mint félhivatalosan jelentik, a földmivélsügyi miniszter addig is, a míg az állategészségügyi törvény folyamatban lévő rivíziója során a helyhatósági állatorvosok ügyét véglegesen rendezheti, úgy kíván a mostani tarthatatlan helyzetet segíteni, hogy szabályrendelet-mintát dolgoztatót ki, amelynek megfelelően a törvényhatóságok a szabályrendeleteiket átdolgozhatják. A szabályrendelet-

Értesítés. A jó gyümölcsstermés kilátása folytán teljesen tiszta szeszmentes baraczk és szilva pálinkákat 2 K., 2-20 K., 2-40 K. árban bocsátom forgalomba. IRITZ SÁMUEL özv. cég. A valódiságért a cég felelősséget vállal.

ZEITLER RUDOLF ÉS TSAI GÖZ-MALOM ÉS JÉGGYÁR R. T. MAKÓ.

Köztudomásu, hogy tavaly a kolera a folyamvizével terjedt, mert a piszkos vízben a bacilusok vigan tenyésznek, mégis van még manapság is ember, a ki folyóvizből nyert jeget használ, holott életével játszik, vegyen mindenki csak

MŰJEGET

melyet kristálytisza ártézi vízből készítettünk. — Vevőink kényelmére a jeget naponta reggel legalább 6 kiló vételnél házhoz szállítunk és egy ilyen féltábla jég ára csak 25 fillér. Nagyobb vételnél megfelelő árendemény.

TELEFON-SZÁM 36.

TELEFON-SZÁM 36.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírt

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG

Kőbányai Polgári Sertőzde Rézvény-Társaság főraktárosa.

ÉRTESÍTÉS.

Saját termésű fehér és siller XX XX XX XX XX

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű

TÖRKÖLY és SZILVA pálinkát, édes italokat és erős RUMOT teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedi-utca.

30. kat. hold prima föld

közel a városhoz hagyma alá kiadó

Iritz Miksánai.

Ujdonság!

Figyelem!

Ujdonság!

TIZEDES MÉRLEG TOLÓSULYLYAL

200 kg.-tól 750 kg.-ig kizárólagosan kapható

HALÁSZ Á. gépraktárában

Raktár augusztus 1-től kezdve Kossuth-utca II. szám, a városi mázsaház mellett.

TAVASZI UJDONSÁGOK MEGÉRKEZTEK!

A LEGDIVATOSABB

hosszu és rövid női felöltők (Raglánok) a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

óriási választékban !!

Mint üzletünk különlegességét ajánljuk nagy raktárunkat tavaszi kosztümökben, nemkülönben pongyolák, külön blousok és aljakban felöltők sösszoknyákban !!!!

A legszebb tavaszi és nyári női kalap ujdonságok Nagy választéku női fehérnemű raktár. Gyászkalapok, bluzok, pongyolák, kosztümök, aljak állandóan nagy választékban.

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában Makón, Fő tér Otthon-kávéház mellett.

JÓ ÉS OLCSÓ BOR

kisebb és nagyobb mértékben

KEDVEZŐ ÁRBAN

!! IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható !!

ÉRTESITÉS. Teljes tisztelettel értesitem Makó város és vidéke közönségét, hogy **Tamás Mihály** úr kézmű- és divatáru üzletét átvettem, illetve **MEGVETTEM.**

Tekintetbe véve, hogy az átvételnél sikerült a raktárt olcsón megszerezni, elhatároztam, hogy mielőtt az új és divatos árukkal felszerelném, az átvetteket mélyen leszállított árban árusítom ki. Nb. támogatásukat kérve,

vagyok tisztelettel: **Tamás Mihály utóda**

VERMES MIKSA, (lud-piac).

Szigoruan szabott olcsó árak!

Uj üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. vevőközönség becses tudomására adni, hogy Makón a Lonovics-sugaraton saját házamban fiam, ifj. **Joó Antal** vezetésével a mai kor igényeinek megfelelő

fűszer- és vegyeskereskedést

nyitottam, ahol állandóan raktáron tartok mindennemű fűszer-áru, u. m.: cukrot, kávé, borsót, lencsét, valamint csemegét, déligyümölcsöt, ugyszintén az összes háztartási cikkeket, melyeket mindenkori a legolcsóbb áron bocsájtok tisztelt vevőim rendelkezésére. Naponta friss pörkölt kávé és denaturált szesz kapható! Mindennemű gyümölcs állandóan kapható.

Szives pártfogást kér

Id. Joó Antal.

Tisztelettel van szerencsém a t. vásárló közönséget értesíteni, hogy a **Kocsis és Skopál cégéből kiléptem** és a városháza épületében (Pallagi Ernőné helyén)

üveg és porcellán kereskedést

nyitottam. Elvállalok képkeretezést, épület üvegezést, lakásokat villamos csillárral és cserép kályhával való felszerelésre.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam

tisztelettel

Kocsis Mihály.

Czipész üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Makón a Kossuth szoborral szemben a Pollák-féle házban o-o o-o a mai kor igényeinek megfelelő o-o o-o

czipész üzletet nyitottam.

Raktáron tartok férfi, női és gyermekczipőket a legjobb és legszébb kivitelben, ugyszintén megrendeléseket a legegyszerűbből a legdivatosabb kivitelig készítik és a legmesszebbmenő igényeket is kielégítem, fájós lábakra biztos sikerrel kényelmes czipőket készítek a legolcsóbb árak mellett. Tőrekvéssem oda irányul, hogy a tisztelt vevőközönséget a legjobban és a legolcsóbban kiszolgáljam. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

NAGY ELEK czipész

mester.

Eredeti Fegyvergyári kerékpárok
Eredeti Helicár Premier kerékpárok
Eredeti Alfa, Humbert és Rudge kerékpárok
Ezen eredeti védjegyek alatt a legerősebb építésű, a légtökéletesebb dupla haranő csapágyzatu és a légtökéletesebben felszerelt kerékpárok jönnek forgalomba.

Eredeti Reithoffer és oroszországi gumik, lámpák, csengők és mindennemű kerékpár részek kizárólagos raktára:

GLÜCK SAMU cégnél MAKÓ.

Pontos kiszolgálás, mérsékelt árak, kedvező fizetési feltételek.

Legújabb rendszerű permetezőket és permetező alkatrészeket, vízmentes ponyvákat, kenderzsákokat, cséplőgéphez való olajokat, szijákat és mindennemű felszereléseket, kék-uszó kocsikenőt legolcsóbban

GLÜCK SAMU cégnél szerezhethet be.

UJ ÓRÁS ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém Makó város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy közvetlen a színház mellett

órási üzletet nyitottam.

Ezzel kapcsolatosan a legtokéletesebben felszerelt **JAVÍTÓ MÜHELYT** rendeztem be, ahol minden e szakmába vágó munkát elfogadok és azokat jóállás mellett lelkiismeretesen és jutányosan eszközölöm.

Mindennemű új órákat pontosan kiszabályozva jóállás mellett olcsón árusítok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

BUGYI JÓZSEF órás.

Ertesítés! Az aratás és cséplési idényre mindennemű pálinkák, borok és kőbányai sörök legjobb minőségben, olcsó árakban kaphatók **IRITZ SÁMUEL** övz, cégnél.

Makulatúra csomagolópapir

kilónként a „Makói Független Ujság“-nál kapható

Központi

Klein Mor,

Töt a v hul Hol bea kij las zós

véd teg ra. me. An egy őss egy lon ind

BÁL Sár tók a szo

20 gaz sző ren

fra i t cza kor utc

Eg

Tul

E rasz tünk kus elad Ez ilyer előf gya kis

U cog fog ber Meg nag hén nem

A kor vag a b seh dör mó

A mon son a h vol a te pèn ki l

Hog log cik véd vér

szálas villanykörteknél eladását átvettem. Makó város területére való

mintában a legkisebb évi törzsfizetés 1600 koronában van megállapítva s ezenfelül bizonyos korpótlékra és lakásbérré való igényjogsultság is fel van véve. Kiszállások esetére napidjat és megfelelő utazási költséget állapít meg a szabályrendelet-minta.

— A város halottszállító kocsija. Többzör esett már szó arról, hogy a városnak sem betegszállító sem hullaszállító kocsija nincs. Ma aztán Horváth Nándor temetkezési vállalkozó beadványt intézett a városhoz, hol kijelenti hogy szükség esetén hullaszállító kocsiját a város rendelkezésére bocsátja.

— A honvédi utca de hangos. Honvéd városrész egyik csendes utcája tegnap túl hangos lett egy pár órára. Eddig tartott az a háborúság, melyet Dóka Istvánné és Hevesi Anna honvédi asszonyok indítottak egymás ellen. A két asszony jól összeszidta, majd pedig megbuboltta egymást. A verekedő asszonyok ellen közbotrány okozásáért eljárást indított a rendőrség.

— Elvesztett munkakönyvek. Borbola Bálint makói munkás és özv. Kovács Sándorné makói asszony elvesztették munkakönyvüket. A megtalálók a munkakönyveket a rendőrségre szolgáltatásukba.

— Megszökött cseléd. Dóme István 20 éves cselédember Szalai Sándor gazdától eltűnt. Ugy látszik megszökött. Aki tud róla jelentse a rendőrségen.

— Legfinomabb, elszakíthatatlan francia „Mimi” férfi gummi-óvszer 1 tuczat 2 korona 50 fillér, 2 tuczat 4 korona 50 fillér, 3 tuczat 6 korona. Porto 30 fillér.

„Hez”, Budapest, VIII. Losonczy utca 13. Diszkrét szétküldés.

Egy szemfüles csanádalberti gazda.

Tul akart járni a bíróság eszén.

Egy egyszerű csanádalberti parasztgazda tura csinyéről értesülünk ma. A gazda egy kis „sus-kust” csinált. A lefogalt jószágot eladta s így csinált egy kis pénzt. Ez még nem volna furcsa, hisz ilyen büneset már számtalanszor előfordult. Az a mód furcsa, ahogyan a gazda megindokolta ezt a kis „sus-kust.”

Ugy történt a dolog, hogy Hercog Sándor aradi lakos javára lefogalták Devág János csanádalberti gazda tehenét és borjút. Megmagyarázták a gazdának, hogy nagyon súlyos valami ez s a tehenen ezentul csak nála kosztol, de nem az övé.

A nagy magyarázat dacára, mikor a másik héten kimentek Devág gazdához, hogy a tehenet és a borjút elárverezték, nem találták sehoh. A gazdát természetesen kérdőre vonták, aki a legfurcsább módon következőket válaszolta:

A tehenet és a borjút — ugymond — eladtam, mert dögvőson voltak s ha elhullottak volna a hitelező egy fillért sem kapott volna. Ugy gondolta a gazda, hogy a tehenért és a borjuért kapott pénzen másikat vesz s azt jelenti ki lefogaltaknak.

A végrehajtó meg is kérdezte, hogy idáig rendben volna a dolog, tehát miért nem vásárolt mácsik jószágot? A gazda erre azzal védekezett, hogy nem talált a kedvére való jószágot.

Ezt a másik mesét azonban már nem hitték el a furfangos gazdának, akit család és sikkasztásért feljelentették az ügyészségen.

Családirtó munkás.

Egy nyomorék munkás kiirtotta családját.

Rémes családi drámáról értesítenek bennünket Miskolcra. Egy félkezü munkás kiirtotta családját. Deres Istvánnak évekkal ezelőtt munkagép szakította le a karját s a béna ember a miskolci téglagyárban dolgozott. Nem is tudott annyit keresni, hogy négy apró gyermekét és és beteges feleségét eltarthassa s ezért az édesanyjához költözött, aki két keze munkájával dolgozott értük.

Nyolc hónappal ezelőtt a téglagyár is elbocsátotta. Nem tudott munkát kapni sehoh s most már tisztára kegyelemkenyéren élt. Az öregasszony gyakran érezte is ezt a családdal. A szerencsétlen ember teljesen elkeseredett s különösen az szomorította, hogy a gyerekeivel is rosszul bántak. Tegnapra azután Deres elhatározta, hogy kiirtja a családját.

Előbb azonban elment a kocsimába s ivott. Estefelé hazakullogott és éppen abban a pillanatban ért a háza udvarára, amikor az édesanyja szidta, verte a legkisebbik gyermekét.

Erre berohant a kamrába, előhozta a revolvort és közelített a gyermeke felé. Az öregasszony észre vette a dolgot, felkapta a gyermeket és menekülni próbált vele. De Deres utána eredt és közvetlen közelből a kis Laci arcába sütötte a fegyvert. A gyerek ott menten meghalt. Ezután a négy esztendő Sándor fiára rottott, akit mellen talált a golyó s most a halállal vívódik. A következő lövéssel az öregasszonyt sebesítette meg életveszélyesen, majd maga ellen fordította fegyverét, de a retentő sikoltás, és sűrű fegyverdőrgés ekkorra már a fél urcát becsalta a házba. A két utolsó lövés számos ember szemeláttára történt, kik közül többen az utolsó pillanatban bátorságot vettek, rárohantak az örvényező családirtóra, kicsavarták kezéből a fegyvert, amely még utoljára eisült, de csak horzsolta Deres István vállát.

A családirtot letartóztatták.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(132)

26. fejezet.

Az élők temetője.

Örjögő állapotának lecsillapítására kénytelen az orvos alkalmazni a kényszer-zubbonyt, melyet az erős ápolók reá is huznak a szerencsétlenre.

Az így teljesen megfékezett beteg lassanként visszanyeri nyugodtságát és csak szeméinek vadul forgó fehér karikája mutatja szörnyű állapotát.

Izonyu kép tárul szemünk elé a női czellákban.

Haját depdesve nagyokat ugrik egy-egy szerencsétlen és körmeivel szeméinket akarja kivájni, mert őrlt képzelgésének üldöző alakját bennünk véli felismerni.

Lábaival dobbant, jajgat és sir. Szívünk összeszorul, lelkünk megdöbben, hogy mivé válhatik a teremtés legnagyobb remeke — az ember.

A legerősebb idegzetű embereket is megviseli ez a szörnyű látvány.

Igazi élő halottak ezek a szerencsétlenek.

Lassu, emésztő szenvedéssel élnek napról napra, míg aztán megkönnyőrül rajtuk a jövő halál.

Meglepő a csendes örültek osztálya.

Vidám járás és keléssel, dalt dudolva vagy fűtyörészve áll elibed egyik-másik boldogtalan. Össze vissza beszél mindent. Költőnek vagy zeneszerzőnek képzelet magát, elkezdi szavalni önkomponált verseit, rettenetes bőbeszédűséggel s a mint őt hallgatjuk, oda sompolyog mellé egy másik, rávigyorog a szegény bolondra és már már azt hiszük, hogy józan eszű emberrel van dolgunk, mikor meg ő kezdi rá, hogy ez nem Petőfi, hanem egy bolond.

Itt ő az egyedüli okos ember hatalmas uralkodó, a kínai császár. Valóságos kinézet mozdulatokat csinál. De leszállítja őt minden dicsőségéről egy hosszú szakállu magas alak, aki azt bizonygatja, hogy ő szent Péter, s széjjeljelni jött a bolondok közé. Követi néhány társa, egyik római pápának, másik a párisi érseknek képzelet magát s nagy alázatossággal követik szent Pétert.

— Szédelgők vagytok! dörög hatalmas szavával egy eddig csöndességgel bámuló fiatal alak. Takarodjatok! Innen! Én a Jézus Krisztus vagyok! kiáltja harsány hangon.

Nagy hahota támad erre, s megkezdődik egy olyan zűrzavar, melyből csak az segít ki bennünket hogy — egy görnyedt kis alak felugrik hirtelen a közelben levő székre és villámokat szóró tekintettel hadonázva előadja: hogy ez már türhetetlen — Én vagyok a Jehova, csend legyen! Péter, papok és mindenki hallgasson!

Ez a hirtelen megjelenése a Jehovának lecsendesítette pillanatnyira a zajongókat. Azután csönd is van addig, míg nagy sebbel lobból előlép a tömegeből egy tor-

zonborz bajszu férfi és szónokol, hogy soha se hitte volna, hogy neki Nagy Napoleonnak ilyen bolondok közé kell jutni.

Folyt. köv.

Föld haszonbérbeadás.

A lelei-ut mellett az ardcisi szőlők közelében köves ut mellett

14 hold föld

a jövő évre dinnyetermelés alá haszonbérbe kiadó, ugyanott

2 hold hereföld

két évre hagymatermelés alá kiadó. A vitahalom dűlőben

egy féljárando hereföld

szintén két évre hagyma alá kiadó. A rákosi és igási ut közt a járandók szélébe

22 hold föld

tanyaépületekkel együtt gazdálkodásra több évre kiadó.

Értekezni lehet Szakács Gábor tulajdonossal Kálvária-utca 41. ujszám.

Cseplőtulajdonosokkal

tdatum, hogy mindenféle terményhez kölcsön csak nálam kapható. Bánffy Lajos, Pacsirta-utca 914. sz.

Eladó föld.

Valkány községben közvetlen a kisállomás mellett 7 kat hold szántóföld több évre haszonbérbe kiadó, vagy eladó, ugyszintén a kiszombori szőlőtelepen Pincodemben 1 kat. hold, Kiskaszatóban fél kat. hold egészben vagy részben átadó. 20 éves bérlet. Évi bérlete 90 korona. Értekezni lehet Böresék István kereskedőnél Makó, Ujváros 872. sz. a.

Nézzé

meg asztalfiókjában,

hogy van-e elegendő

nyomtatványa

és ha netalán az fogytán van, ne hagyja annak megrendelését az utolsó perczre, amikor már a megrendelések fölhalmozódván, nem is lehet azokat a rendes időre elkészíteni, hanem rendelje meg a

„MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG“-nál

MAKÓ, DESSEWFFY-TÉR 7.

TELEFON SZÁM 124.

ahol mindennemű nyomtatványok olcsó áron, igen csinos kivitelben a legrövidebb idő alatt készülnek.

Üveges és nyitott kocsik fehér és fekete, megfelelő behuzatokkal és mindenemű ravatalozás díjtalanul.

Folyton a legújabb újdonságok!

Tévedések kikerülése végett kérem a t. közönséget, hogy a saját érdekében is címre figyelni sziveskedjék és cégem jó hírnevét szem előtt tartva, gyász esetek alkalmával bevásárlás végett közvetlen hozzám fordulni.

Ma már nem szükség bizonyítani, köztudomású dolog, hogy a **legszebb kiszolgálást adja a legnagyobb megelégedésre özv. GYURIK LAJOS-né „Öranggal“** disztemetkezési vállalata

MAKÓ, Kenyérpiac, (Tökey-féle házban).

Legmegbízhatóbb pontos és szolid kiszolgálás. Csanádmegye, valamint Makó város legrégibb eredetű, a mai modern kor követelményeinek megfelelően teljesen újonnan berendezett és új árukkal beállított elsőrangú disztemetkezési vállalata. — Rendezetemeteket a leggyorsabbtól a legdiszesebb pompadisztyályig utólérhetetlen dísszel és olcsó árakon. — Előforduló gyász esetekben kérem a t. közönség nagyrabecsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel **ÖZV. GYURIK LAJOS-né.**

GYORSHIZLALÓ

(abrakfűszer). Mindennemű állatok emésztése, hizása és erősítésére. 1 doboz 90 fillér. A földművelésügyi miniszter által engedélyezve

MEDOL (creolin-kenőcs) a legjobb szer ruh és az állatok összes bőrbetegségei ellen. Kapható: a Csillag Drogériában Makó, Fő tér.

Földhaszonbéri hirdetés

A tulajdonomat képező földéki határban fekvő 333 kishold földemet f. évi október 1-től 6 évre haszonbérbe adom, kisebb parcellákban is. Tudakozódni lehet Makón a lakásomon, vagy a helyszínen, a vagy Földéki község házájánál a jegyző úrnál. Kövecs Antalépitész.

Kiadó föld.

A rákosi útfélen 22. kat. hold föld vöröshagyma termelésre két évre kiadó. A rákosi ugarban két köblös föld vöröshagyma alá kiadó. Értekezni lehet Rákóczi Jánosnál Szent Anna-utca 29. szám.

Eladó föld!

Alólírott ezennel tudatom, hogy a rákosi útfélen levő két azaz **kettő járandómat**

szándékoznak örökáron szabadkézből eladni, esetleg haszonbérbe kiadni. Érteklődők értekezhetnek Nacsá András vállalkozójánál, Hold-utca 10. szám.

Föld haszonbérbeadás.

Zeitler Rudolf kiskoru örökösének

138 kat. hold földjük

4 hold szőlőskerttel, több évre tanyaépületekkel kiadó.

Ugyancsak a Zeitler kiskoru örökösöknek 105 drb. Zeitler Részvénytársasági részvény eladó.

Bővebb értesítés nyerhető Soós Lajosnál, a kiskoru Zeitler örökösök gyámjánál, Jókai utca 1. szám.

Ház és szőlőföld eladás.

Hajnal-utca 2. ujszám alatt újonnan épült házam, 3 szoba, zárt folyosó, kőpincével és más mellékkel ellátva, továbbá Tárnokban 2 kis hold szőlőföldem terméssel együtt, minden elfogadható áron sürgősen eladó.

Tudakozódni lehet Kocsis Sándornál, Hajnal-utca 2. szám.

Jó minőségű italok olcsó árban kaphatók a

Korona depóban

a huspiaccal szemben. Jó munkás-pálinkák olcsó árban; finom

szilvórium,

finom

BARACZK-- és ; törköly-pálinkák :

legjobb minőségben literenként

2 K-tól 2-40 K-ig.

Nagy készlet folytán és a várható jótermés miatt kitűnő minőségű ó-borok olcsó árban lesznek eladva és 50 liter vételnél nagy árkedvezmény.

MÁLNASZÖRP

a legkitűnőbb valódi hegyi

SALICYLSAV befőzéshez

Dr. OETKER-féle sütőpor, Vanília cukor, Padding-por, Citrom limonádé-por.

Kapható:

a Drogériában, Fő-tér.

Paradicsom-utca 24. számú

ház

3 szobával, mellékkel, köves udvarral szabadkézből eladó Értekezni Háj Mihály tulajdonosnál a helyszínen.

Menyasszonyi bútorok

olcsó és jó kivitelben kaphatók **ALEXI JÓZSEF**

asztalos üzletében (régi sörház), Teitsch Adolf gőzmalmával szemben.

MEGRENDÉLESEKET

a legújabb minták után készítik. Elvállalok ÉPÜLET, PORTÁL- ÉS

BOLTBERENDEZÉSEKET

a legjutányosabb árak mellett. Jó kivitel és pontos kiszolgálás.

Tisztelettel

Alexi József épület és bútor asztalos.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvörösség és mindentéle bőrtisztítatlanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 kor Ezen piperezerek több kiállításon ér-mekkel lettek kiállítva.

CREOLIN

elismert legjobb fertőtlenítő szer istállók, ferkó-helyek, pöce- és ganéjombok fertőtlenítésére. ISTÁLLÓBAN a háziállatok mosdásához, rovarok távoltartása és fégek elpusztítása céljából. Valódi csak PEARSON féle. Közlelbi ismeretést a creolin röpiratot és ingyen mintát az egyedüli raktár:

Csillag Drogéria Makó, Főter ad.

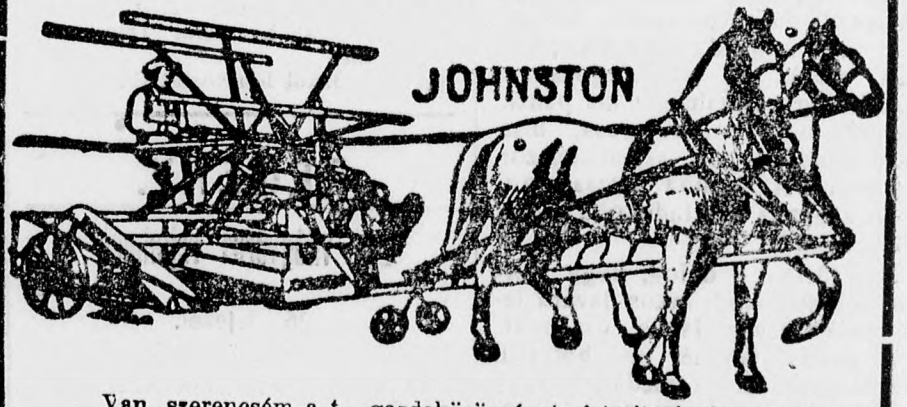
Földeladas.

A belső nyomáson az ó-szegedi országút mellett kertészeti célokra különösen alkalmas 30 hold televény szántóföldet járandókban szétarabolva eladok, Diésszilágyi János Hunyadi- u. 4.

Kéz és lábizzadást

azonnal megszüntet a Pára (formaldehydcrém) 70 fillér. Formaldehyd szappan fertőtlenít, izzadást szünteti, 1 drb. 70 fillér. Salicylsavas hintőpor 30 fillér. Kapható a DROGÉRIÁBAN, Főter.

Értesítés !

Van szerencsém a t. gazdaközönséget értesíteni, hogy a Szent János téri házamhoz való beköltözés alkalmával

mezőgazdasági gépraktáramat és javító műhelyemet teljesen megnagyobbítva rendeztem be.

Raktáromba már megérkeztek az 1913. évi modelű egyszerűsített és ezidőszert leg-tökéletesebb **kéveköti aratógépek** autórudhordókkal, mely Makón és a környéken több mint 300 gazdánál működik

ugyszintén megérkeztek a **kukorica ültetők.** Ugy a kéveköti, mint a kukorica ültető gépek teljesen felszerelve vannak raktáromon.

Bárki által megtekinthetők és f. évi március hó 1-től kezdve minden vasárnap d. e. II-12-ig **ARATÓGÉP TANFOLYAMOT** tartok. Az érdeklődő gazdaközönséget szívesen látom.

Fontos még az, hogy az aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történhetik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tartok kitűnő SISAL-féle kéveköti zsinetet, elsőrendű GÉPOLAJAT, BACHER-féle EKÉKET amerikai tükörcél kormánylyal, IMPERÁTOR műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utánzati vaspálcás boronákat, répa és szecsakavágókat.

Mindenféle gépek javítását pontosan és jutányosan eszközölöm Szíves pártfogást kér

LIPTÁK BÉLA

gépraktár Szent János-tér 120